

TRGOVSKI

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravišstvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, — letno 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, 18. marca 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 34.

Domača industrija vžigalic.

V naši državi je pet tovarn za vžigalice in to v Osijeku, Dolcu, Vrbovskem, Rušah in Novem Vrbasu; vse so torej v prečanskih krajih, medtem ko je edina srbska tovarna, last Uprave monopolov, bila med vojno uničena. Vsled modernizacij dvignila se je kapaciteta tovarn in popravila tudi kvaliteta vžigalic. Ker imamo v državi dovoljno lesa, zamogla bi ta industrija postati eksportna in mislilo bi se, da država iz narodno-gospodarskih razlogov podpira to tendenco, toda temu ni tako.

Kakor znano, so vžigalice monopolski predmet. Uprava monopolov trži s tem blagom na lastni račun, kakor je bilo vpeljano v Srbiji; prosta trgovina pa je dovoljena proti plačilu monopolne takse, katero odmeri uprava monopolov brez kontrole parlamenta.

Ta privilegij je ono zlo, ki škoduje vsestransko: konzumentu, trgovcu, producentu in v zelo veliki meri fiskusu samemu. Saj monopolna taksa ni drugo ko trošarina, davek na potrošnjo in vendar ima pri nas maloštevilni kolegij pravico, da sme ta davek poviševati v poljubni meri in kolikokrat se mu to zazdi. Vodi ga pri tem edino stremiljenje, povišati državne dohodke, ne oziraje se na to, kake posledice bo to imelo za industrijo in trgovino.

V Nemčiji na primer, kjer je bila industrija in izvoz vžigalic pred vojno na višku, bife se ob vsakem povišanju trošarine na vžigalice principijelno boj v parlamentu in so vendar postavke smešno nizke proti našim. Leta 1922 bilo je davka na 1 škatlico vžigalic 6 penigov t. j. bilo 10% blagovne vrednosti, a leta 1923 20% blagovne vrednosti; pri nas pa se plača pri 1 škatlici 66 para, to je približno 350% blagovne cene! V sosednji Avstriji se plača 5 para od škatlice in to je tudi vzrok, da cveti tihotapstvo vžigalic, ko nikdar prej.

Na poslednjih občnih zborih avstrijskih in madžarskih tovarn vžigalic se je konstatiralo, da je konzum vžigalic v obmejnih krajih ogromno narasel; majhni kraji kupujejo po celi vagon na mesec, medtem ko pri nas že skoraj ni veletrgovca, ki bi kupil to luksuzno blago na vagon. Pa je menda tudi ni kupčije na vsetu, ki bi bila tako vsestransko zadovoljujoča, ko ona z tihotapljenimi vžigalicami. Avstrijski trgovec dobi 25 para za škatlico, tihotapec jo proda nepoklicnemu krošnjarju ali zakonitnemu trgovcu za 50 para, ta konzumentu za 75 para, ki si je tudi prihranil 25 para. Vsak je zadovoljen, samo — domači producent, trgovec in državna blagajna niso dobili ničesar.

S tem pa težkoče domače industrije vžigalic še niso končane. Uprava monopolov kupuje na veliko šibice in jih prodaja, kakor omenjeno, na lasten račun. Ko so se lansko leto potegovala domače tovarne za dobave, so vse propadle kljub temu, da so bile najcenejše in uvozilo se je blago, ki zadostuje za skoraj 2 leti konzuma! Kateri dober trgovec se krije za tako dobo z dragim blagom? Lastna država dela z dražjim tujim blagom konkurenco domači industriji, ki je v stanju ne samo kriti ves domači konzum, temveč še izvoziti nad 1 vagon dnevno! Izvoz pa je bil do pred kratkim prepovedan. Sedaj, ko se je po dolgem boju dovolil izvoz in se skušajo tovarne uveljaviti proti dobro vpeljanim poljskim in švedskim tovarnam, pa je izšel iz peresa g. M. Saviča v

»Trgovinskem Glasniku« v Beogradu dne 6. t. m. o domači industriji vžigalic članek, ki gotovo ne bo v inozemstvu dvignil ugleda naših tovarn. V prav omalovažujočem tonu označi pisec tovarne kot več ali manj nemoderne neekonomične podjetja, izvemši tovarne v Osijeku, ki najde milost samo, da zamore g. načelnik industrijskega odelenja s petkrat pretiranim čistim dobičkom dokazati dobičkanost te industrije.

V svrhu izboljšanja teh nezdravih razmer mislimo, da bi bilo pred vsem potrebno, da se Upravi monopolov odvzame sedanjo privilegirano stališče ter jo postavi pod redno parlamentarno kontrolo.

Dr. Pajnič, svetnik višjega deželnega sodišča:

Kraj plačila pri menicah.

Kakor znano, mora biti iz menice same vsikdar razviden kraj, kjer naj se plača menična vsota. Če tak kraj ni razviden, menica sploh ni veljavna. Ni pa ravno potreba, da bi bil kraj plačila naveden izrecno; če kot tak ni plačilni kraj označen, velja pri lastni menici po čl. 97. m. r. oni v menici navedeni kraj, kjer je menica izdana (čl. 96. št. 6 m. r.) in velja kraj izdaje obenem tudi kot izdajateljevo stanovišče. Pri trati pa velja kraj plačila, če ni kot tak izrecno naveden, oni kraj, ki je naveden pri imenu ali firmi trasata, ta kraj velja obenem tudi za trasatovo stanovišče (čl. 4. št. 8. m. r.).

V našem domačem meničnem prometu se daje prednost menici v obliki trate, mesto lastnih menic krožijo trate v obliki, kakor jo ima v mislih čl. 6. odst. II. m. r.), ki določa, da sme biti izdajatelj in trasat ena in ista oseba, ako naj se izvrši plačilo na drugem kraju, nego na kraju izdaje. Kje, da je iskati plačila menične svote, redoma ni dvomljivo v vseh teh slučajih. Premnogo pa je v našem prometu še takih trat, v katerih je navedenih kar več trasatov z različnimi bivališči, tako da bi po gorenjih izvajanjih prihajalo v poštev kar več plačilnih krajev glede ene in iste menice.

V poslednjem času je take menice naše deželno kot trgovsko sodišče smatralo za neveljavne in je radi tega v konkretnem slučaju menično tožbo na izdajo meničnega plačilnega povelja zoper dva trasata — akceptanta z označenim bivališčem, enega v Mariboru, drugega v Ljubljani, zavrnilo. Kaj takega se po hrvatskem meničnem redu imejitelju menice ni bati, ker velja tam zelo umestno določilo, da je umeti, ako je v trati povedanih več plačilnih krajev, kot tak le prvo-navedeni kraj. Naziranje deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani o neveljavnosti takih menic, iz katerih bi se izkazalo več plačilnih krajev, je glede pri nas veljavnega meničnega reda oprto na soglasno tehtno mnenje vseh učenih razlagateljev tega zakona. To mnenje si je tudi osvojilo najvišje državnonemško sodišče, dočim je v bivši Avstriji sodna praksa take menice smatrala kot veljavne.

Teorija pravi po pravici, da daje ne le dolžna vsota, temveč tudi pogojeni ali določeni čas in kraj plačila vsakršnemu dolgu poseben značaj (prim. §§ 1412, 1413. o. d. z.). Bistvo ravno meničnega dolga pa je njegova jedrnatost in popolna določenost. Določba dveh različnih plačilnih krajev ne bi vstrezala temu načelu, kajti plačilo na enem ali plačilo na drugem kraju more imeti in ima dejansko večji del povse drugo vsebino in značaj. V našem slučaju, ko je eden akceptantov imel bivališče v Ljubljani, drugi pa v Mariboru, izrazilo se je pa še mnenje, da pozvano deželno sodišče v Ljubljani niti ne bi bilo glede obeh akceptantov hkrati pristojno, da posluje. Po §§ 89., 93., št. 2 j. n. (jurisdikcije norme) se smejo izlo-

ževati menične terjatve hkrati napram vsem obvezancem pri sodišču plačilnega kraja ter za ta primer ne velja pravilo po § 93. odst. 1. j. n., da je možno več sospornikov v isti stvari (n. pr. dolžnika in poroke ter plačnike, ki jih izkazuje zadolžnica) tožiti pri sodišču bivališča enega teh sospornikov. Po omenjenem mnenju pa ima slednja določba (§ 93. odst. 1. j. n.) veljavo le tedaj, ako za pravno stvar ni podana druga skupna, posebna, če tudi ne izključna poudarnost. Zoper smisel ne le določb §§ 89, 93. odst. 1. in 2. j. n., da bi pa bilo in vstrezalo, da tudi ne bi goraj navedenemu načelu enakosti in dotočnosti jedne in iste menične terjatve, ako bi se glede več akceptantov in pri različnih plačilnih krajih morale vložiti posebne menične tožbe pri raznih sodiščih zoper pojedine akceptante iste menice, tako da bi vsako teh sodišč, osobito tudi glede obsega in kakovosti menične terjatve posebej odločevalo.

Naše višje deželno sodišče je v omenjenem slučaju na rekurz tožitelja (objednem po menici remitenta) sklep deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani, v kateri se je tožba s predlogom na izdajo meničnega plačilnega naloga zavrnila, spremenilo in izdalo zoper oba akceptanta menični plačilni nalog. Razlogi te odločbe (RI 24/24-11 z dne 13. II. 1924) utemeljujejo veljavnost menice, iz katere se poda dvoje krajev plačila, sledeče:

»Pač je po § 4, toč. 8. m. r. za veljavnost menice potrebno, da je naveden kraj plačila; toda iz te določbe ne gre izvajati neveljavnosti predmetne menice, kjer sta navedena dva trasata, vsak s posebnim bivališčem (Maribor, Ljubljana), torej za vsakega trasata drug plačilni kraj. Določba § 4, št. 8. m. r. ima v mislih le primer menice z jednim trasatom, ne izključuje pa možnosti, da bi v menici bilo navedenih več trasatov z različnimi bivališči brez posebne navedbe jednega skupnega plačilnega kraja. Plačila kraja sta torej v predleženi menici vstrezno določbi § 4, št. 8 m. r. označena in radi tega je ta menica povsem veljavna.

Višje deželno sodišče zastopa pa poleg tega še mnenje, da je dopustno take menice vloževati zoper vse obvezance (tukaj oba akceptanta) pri le enem zbornem kot trgovskem sodišču. Razlogi omenjene odločbe v tem oziru nadaljujejo: »Toženca je smatrati kot sospornika po § 11 c. p. r. Če bi bil v menici za oba obtoženca naveden kraj plačila ali če bi se nahajala kraja, ki sta v menici navedena pri imenih akceptantov, (čl. 4, št. 8. m. r.) v okrožju istega, pa od sodišča obče poudarnosti različnega sodišča, bi za menično pravdo ne prišla v poštev poudarnost po § 93, odst. 1. j. n., ker bi bila v tem primeru za pravni spor dana skupna posebna poudarnost po §§ 89, 93, odst. 2. j. n. V tem pravnem sporu pa ni nobene take skupne posebne poudarnosti in zato ni ovire, da se

naperi menična pravda zoper oba tožena sospornika po § 93, odst. 1. j. n. pri sodišču obče poudarnosti enega ali drugega sospornika in je tedaj, ker ima jeden akceptantov svojo občo poudarnost v Ljubljani, za ta spor pristojno tudi deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani.

Zanimivo bi bilo, zvedeti v tem spornem vprašanju enkrat tudi končno odločilno naziranje našega najvišjega sodišča — stola sedmorice od B. v Zagrebu, — ali do tega ne bo prišlo tako kmalu, kajti zoper izdajo meničnega plačilnega povelja ni pravnege leka.

Da je najvišje deželno sodišče odločilo v prilog menicam, v katerih je navedenih več krajev plačila, temu je vzrok vsekako tudi uvaževanje, da je takih menic dejansko vse polno v prometu. Svetoval bi pa vendar posebno našim denarnim zavodom, da pri menicah (tratah), kjer je več trasatov z različnimi bivališči, gledajo na to, da se določi le jeden plačilni kraj. Umestno je še posebno, da se taka menica domicilira (čl. 24. m. r.) pri izstavitelju, ki je objednem remitent (to pa so ravno naši denarni zavodi, ki dajejo posojila proti takim menicam). Po stari, vkoreninjeni praksi namreč take menice ob dospelku ni treba domicilirati (tukaj upniku) v plačilo prezentirati, niti jo ob zaostalem plačilu protestirati (čl. 43., II. odst. m. r.). Konečno bi pristavil, da govore že razlogi umestnosti v denarnem prometu za to, da se izdajajo zgolj menice z jednim v njej navedenem kraju plačila. Kake neprilike utesnejo nastati zadnjemu imejitelju take menice, kjer sta določena kot plačilna kraja n. pr. Maribor in Kotor, ob nie dospelku.

Nov „gospodarski sistem“.

Rimski listi opozarjajo oblastva na nekako novo gospodarsko-socialno gibanje, ki se s pomočjo raznih agitatorjev baje vstrajno širi po Italiji. To bi bila nekaka mednarodno-svetovna delniška družba, ki hoče začeti svoje odrešilno gospodarsko-socialno delovanje z osnovno glavnico 10 milijonov lir v zlatu. Narodno-gospodarska šola, ki je znanstvena podlaga gibanja se imenuje »halesizem« in pod istim imenom se predstavlja tudi gibanje samo. Poleg liberalizma, socializma, individualizma, kolektivizma, komunizma in raznih drugih gospodarskih sistemov, se je pojavil torej še eden — halesizem.

Cilji, ki jih hoče doseči halesizem in osrečiti s tem človeštvo, so po rimski »Tribun« sledeči: 1. Takojšnja pomnožitev svetovne proizvodnje in svetovnega prometa. 2. Odprava brezposelnosti. 3. Uravnovešanje državnih proračunov. 4. Postopna, toda nagla odprava vseh davkov in pristojbin na življenjske potrebščine širokih ljudskih mas. 5. Narast blagostanja vseh narodov, razredov in poklicev in utrditev mira z avtomatično odpravo carinskih in razrednih mej. 6. Velik dobiček za vse tiste, ki bodo prispevali za glavnico osrednje ustanove, kakor tudi podružnic. Rimski list pravi dalje, da je halesistično šolo ustanovil neki gospod Truceo in da so njegovi najbolj vneti učenci vodja Mario Colonna, inž. Nicolò Manetti in odv. Giorgio di Domenico. Enemu odseku te halesistične družbe je načeloval senator Cencelli, ki pa je sedaj odstopil in se noče nikakor dati pregovoriti, da bi se vrnil na svoje mesto.

Kako misli halesizem doseči svoj

eilj? Pravi, da se morajo novi prihranki, ki se kopičijo, bolje uporabljati in pretvoriti v nov kapital, ki bo med posamezne države primerno razdeljen. V trgovini med posameznimi državami se morajo cene ustaliti. V notranji trgovini se mora odpraviti posredovalstvo, ki je predysem krivo, da so cene tako visoke itd. Vse to in še druge dobrehte hoče doseči halesizem s pomočjo svetovne ustanove »Hallesint«, ki naj se osnuje po pobudi zasebnikov, da vzame v svoje roke »gospodarsko vladanje človeštva« brez vsakega vmešavanja političnih strank posameznih vlad in neodvisno od njih.

Ta ustanova bi začela delovati, kakor smo že rekli, ko bo podpisano 10 milijonov lir v zlatu. Do sedaj so zbrali halesisti le 6 milijonov lir v papirju, dasi so začeli že pred več leti. Primerjajoč to gibanje s socializmom,

pravi »Tribuna«, da se je v natrknjenih glavah halesistov pojavila misel na nekak nadsocializem. Medtem, ko je sanjal socializem o tem, kako bi vzel v roke organizirano gospodarstvo v posameznih državah, hoče halesizem razširiti to nalogo hkratu čez ves širni svet in se polastiti gospodarstvene vlade nad njim. Rimski list navaja dalje tudi mnenja raznih velikih italijanskih gospodarstvenikov, ki da vsi proglašajo halesizem za pravo blaznost. Zato poziva oblastva, naj strogo nastopijo proti njemu, ker jemlje Italiji ugled in resnost ter jo smeši pred ostalim svetom.

Halesizem je zahteval tudi že svoje žrtve in med njimi se nahaja tudi vojvoda Don Mario Colonna iz znane rimske aristokratske družine, ki je založil v halesizmu velik del svojega imetja in bo prišel na ta način gotovo ob nje, kakor zatrjuje »Tribuna«.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dne 15. marca t. l. se je vršila pod predsedstvom dr. Karla Trillerja bilančna seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, na kateri je bila odobrena od ravateljstva predložena bilanca zavoda za l. 1923.

Bilanca izkazuje v vseh panogah poslovanja napram oni za l. 1922. znaten napredek kljub hudi denarni krizi, v kateri se je nahajalo tekom eelega leta celokupno gospodarstvo v naši državi.

Skupni promet banke v minulemu letu je presegal znesek 28 milijard dinarjev, blagajniški promet pa je dosegel skoro znesek 12 milijard dinarjev.

V naslednjem navajamo nekoliko števk iz bilance tega zavoda za leto 1923. in leto 1922. (v oklepajih):

Od celokupnih aktiv banke v znesku 422.000.000 Din (383.000.000 dinarjev), odpade na blagajno 11 milijonov 600.000 Din (13.200.000 Din), na valute 360.000 Din (520.000 Din), na menice in devize 41.000.000 Din (47.000.000 Din), na vrednostne papirje 19.400.000 Din (21.200.000 Din), na predjume na papirje 14.000.000 dinarjev (19.000.000 Din), na dolžnike 297.000.000 Din (250.000.000 Din), na realitete 18.000.000 Din (3.000.000 dinarjev), na konsorcijske račune 9.300.000 Din (8.800.000 Din) in na druga razna aktiva 10.000.000 Din (19.000.000 Din).

Med pasivi so izkazani delniška glavnica z 49.999.950 Din (20 milijonov Din), rezervni fond z 7 milijoni Din (15.400.000 Din; v letu 1923. zmanjšano vsled prenosa Din 12 milijonov 500.000.— iz računa rezerv na račun delniške glavnice), pokojninski fond z 2.000.000 Din (1.500.000 dinarjev), vloge na knjižice in na tekočem računu z 100.000.000 Din (isto), razni upniki z 232.000.000 Din (211 milijonov Din), trate in lastni akcepti z 8.500.000 Din (8.800.000 Din), ostale pasiva z 14.000.000 Din (23.000.000 dinarjev).

Izkazani čisti dobiček za poslovno leto 1923. znaša Din 8.210.756.14 napram Din 4.240.970.— v letu 1922.

Na bilančni sei upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke se je sklenilo predlagati obnemu zboru, ki se vrši dne 5. aprila ob 16. uri popoldne v bančni dvorani v novi palači Ljubljanske kreditne banke, izplačilo 12% dividende v znesku Din 18.— (Din 17.— za l. 1922.) na vsako delnico po Din 150.— nominalne (100 Din nominalne), dotirati redni rezervni sklad z zneskom Din 409.228.—, dodeliti posebnemu fondu za dubiozne kontokorentne terjatve 2.000.000 Din ter poleg statutarne tantiem nakloniti kot dotacijo bančnemu pokrajinskemu fondu 250.000 Din, določiti za izplačilo bilančne remuneracije uradništvu 250.000 Din in prenesti na novi račun 111.458.14 Din.

Priporočamo vsem rodbinam
Kolinsko cikorijo
izvrsten pridelan za kavo.

F. K. Mednarodni običajni jezik za trgovstvo.

Pod gornjim naslovom nam poroča pisec v zadnji številke »Trgovskega lista« o predlogih na mednarodnem trgovskem kongresu v Cambridgeu ter se zavzema za uvedbo latinščine kot običajni jezik za trgovstvo. Z ozirom na veliko važnost tega vprašanja, hočem tudi jaz podati nekaj misli o tem predmetu.

Da bi bil enotni mednarodni jezik za trgovstvo ter sploh za gospodarsko življenje velikanskega pomena, o tem ni dvoma. Pomislimo samo, koliko korespondentov za tuje jezike bi si vsako večje trgovsko ali bančno podjetje prihranilo, če bi dopisovalo z inozemstvom samo v enem, mednarodnem jeziku. Da bi nam pa latinščina služila najboljši v ta namen, se mi zdi jako smela trditev. Prva lastnost, ki jo upravičeno zahtevamo od jezika, kateri naj bi nam služil kot mednarodno sredstvo sporazumevanja, je enotnost, logičnost ter možnost, da se ga s kolikor mogoče majhno uporabo energije in v čim krajšem času lahko priučimo. Vseh teh lastnosti pa latinščina nima. Kdor se je učil latinščine v srednji šoli, bo dobro vedel, kako komplicirana je slovnica tega jezika in z grozo se bo spominjal časa, ko so mu vtepalali v glavo množico nepravilnih glagolov in drugih sličnih sladkosti. Smelo si upam trditi, da večji del absolutentov gimnazij ne bi znal sestaviti brez slovarja trgovskega pisma v latinščini, čeprav se je učil 8 let tega jezika. Večina trgovcev pa ni obiskovala gimnazij in bi morala pričeti z učenjem popolnoma znova.

Čisto drugače pa je z esperantskim jezikom; le-ta je umetno sestavljen, nalašč v ta namen, da bi se ga uporabljalo kot mednarodni jezik. Zato vsebuje vse one prednosti, ki jih od takega jezika zahtevamo. Slovnica je do skrajnosti enostavna (vse izjeme so izobčene, eksistira samo en člen, en spol in ena konjugacija), tako da se gramatike v dveh urah lahko priuči. Besedni zaklad pa je vzeti iz živih jezikov, in vsakdo se lahko esperanta v enem mesecu toliko nauči, da lahko samostojno vodi trgovsko korespondenco v tem jeziku. Jednatost v izrazoslovju pa še daleko prekaša ono, ki jo ima latinščina brez dvoma. Praktični trgovci se torej gotovo ne bo učil par let latinščine, ko si v enem mesecu lahko prisvoji jezik, ki mu bo služil mnogo boljše v njegove namene. Saj v življenju vedno zmaga načelo zdrave konkurence. Če se ti ponuja boljše blago, ki je poleg tega še trikrat ceneje, vendar ne boš kupil slabjšega!

Na mednarodnem trgovskem kongresu, ki se je vršil lansko leto spomladi v Benetkah, in kjer so bili poleg mnogih trgovskih zbornic iz raznih držav zastopani tudi skoro vsi evropski vzorčni velesejmi (med njimi tudi ljubljanski in zagrebški velesejem), je bilo konstatirano, da izmed vseh v poštev prihajajočih jezikov esperanto najbolj odgovarja zahtevam praktičnega življenja. Mednarodna liga vzorčnih velesejmov, ki je nekaka reprezentanca vseh sejmskih podjetij,

pa je pred kratkim uvedla esperanto kot oficijelni občevelni jezik med svojimi člani. Tudi »Ljubljanski velesejem« dopisuje z ligo izključno v novem mednarodnem jeziku.

Začetek je torej storjen in upajmo, da se lepa ideja kmalu uresniči. Saj bi imeli ravno mi, mali narodi, največjo korist od njene izvedbe.

Navodila za odjemalce soli.

Odjemalce soli opozarjamo na sledeča navodila, ki jih je poslalo monopolno slovarišče soli v Ljubljani naši Trgovski in obrtniški zbornici:

Od 1. januarja 1924 oddaja se jedilna sol iz Monopolnega Slovarišča soli v Ljubljani, Tržaška cesta št. 12 (Tobačna tovarna) direktno na trgovce in druge interese brez vsakega posebnega dovoljenja.

Industriji, koji so upravičeni za dobivanje soli v svrhu svojega obrta po znižanih cenah morejo pa dobiti dematurirano sol in po znižanih cenah od slučaja do slučaja, ali le z dovoljenjem Monopolne Uprave v Bogradu na podlagi utemeljene njihove prošnje, koja je tja vlagati potom Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani.

Poslovni čas za stranke v slovarištu soli je od 8. do pol 12. in od 2. do pol 4. ure vsaki dan razen ob nedeljah in praznikih. Ob sobotah poslovni čas za stranke samo do 11. ure.

Kvaliteta in cena soli.

Prodaja se morska sol v vrečah od približno 50 kg vsebine. Cena Din 240 za 100 kg, vreče se računajo posebej, in sicer 1 komad po Din 16. Vreče se ne jemljejo nazaj niti ne prevzemajo v polnjenje pri nakupu soli.

Kako se izdaja sol in kaj se računi.

Sol se izdaja in prevzema loko magacin, merjenje (tehtanje) in nakladanje soli na vozove z vprežno živino ter v vagone izvršujejo organi in delavci našega skladišča.

Naročnik ali njegov namestnik mora biti pri izdaji blaga navzoč in ima pravo, da kontrolira pravilno tehtanje in izdajo.

Po izvršenem tehtanju in fakturiranju je sol, vreče in druge pristojbine pri blagajni slovarišča plačati. Ako je kupec soli deloma ali v celoti plačal sol s poštnim čekom slovarišča (rač. št. 13.012), služi odrezek čeka kot pobolnica v plačilu.

Po izvršenem vplačilu odnosno tehtanju in fakturiranju prevzame kupec sol. Ako se sol pošlje po železnici posredovanjem povlačne železnice od slovarišča dalje, ima odjemalec soli ali pa njegov pooblaščen posredovalec izstaviti lovorni list.

Ker se prevzema sol loko magacin, gre nadaljna ekspedicija soli na trošek in nevarnost odjemalca.

Vsaka reklamacija za eventualni manko itd. po prevzetju v magacinu je brezuspešna.

Pristojbine, ki se od kupcev soli sedaj tirjajo, so:

1. Pristojbina za tehtanje in natovarjanje Din 15 za 1000 kg.

2. Pristojbina za eventualno uporabo povlačnice (ind. železnice) od skladišča do glavnega kolodvora Ljubljana pri vagonskih pošiljkih Din 13 za vagon.

Končno se še posebno opozarja, da je navzočnost kupca soli ali njegovega namestnika pri prevzemu soli v magacinu brezpogojno potrebna; prvič radi lastne kontrole pravilnega izdavanja in da na licu mesta vse pristojbine poravnava.

Oni odjemalci, ki so izven Ljubljane, morajo pri vagonskih pošiljkah izstaviti ali sami ali pa po svojem namestniku posredovalcu železniške tovarne liste, ker organi slovarišča niso za to upravičeni.

Ker mora pri prevzemu soli biti navzoč kupec ali njegov namestnik, prejme isti na licu mesta vsa potrdila o plačilih, zato nismo obvezani, da bi strankam pošiljali pojasnila glede računov ali vplačil, ker se mora isto na licu mesta pri ekspediciji ustmeno izvršiti.

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Industrija preprog v Perziji.

Najvažnejše pokrajine, v katerih se v Perziji izdelujejo preproge, so: Horosan, Azerbejdžan, Fergana, Sultanbada, Abas, Kašaman, Kirman, Pars in Kurdistan. Izvzemši kurdistsanske preproge so perzijske preproge kratkostrizene. Odlikujejo se s finimi, čvrstimi pentljami. Perzijske preproge se razlikujejo od turških preprog v tem, da se izdelujejo na bombažni podlagi, a samo v nekaterih krajih, dočim se v Kurdistanu in Šiprasu izdelujejo na volneni podlagi. Lahko se trdi, da delajo nomadi preproge na volneni podlagi, stalno naseljeno prebivalstvo pa na pokončnih statvah. Delo se razlikuje na hišno industrijo in na obrtniško izdelovanje. Po hišah izdelujejo preproge ženske, kakor tudi pri nomadih, v obrtniških delavnicah pa otroci, na primer v Horosanu, Kirmanu in Azerbejdžanu. Anilinske barve se v Perziji sicer ne smejo uporabljati, vendar se vtiho-taplajo in javno prodajajo po prodajalnah tako, da je od 10 preprog gotovo 9 preprog barvanih z anilinskimi barvami. Perzijska vlada je z dekretom z dne 9. januarja t. l. prepovedala izvoz preprog, ki so, četudi le deloma, barvane z anilinskimi barvami.

Cene so jako različne. Najcenejše blago je iz Kurdistanu, Lurdutana in iz Sultanbade, najboljše in najdražje blago pa iz Kašamana, Kirmana in Durukša v južnem Horosanu. Tudi iz Tebrije se dobiva v zadnjem času blago izvrstne kvalitete. Dobivajo se preproge po 300 mark kvadratni meter, pa tudi po 10 mark meter se že dobi dobro in solidno blago. Kolikor več je pentelj na 1 m², tem boljše in dražje so preproge. Luksuzne preproge se izdelujejo v posebnih delavnicah, katere so ustanovili perzijski in indijski knezi. Te preproge so vezene deloma z zlatimi in srebrnimi nitkami in slike na njih so posnete iz vsakdanjega življenja. Perzijske preproge se razlikujejo od smirskih v tem, da imajo veliko večje število pentelj na kvadratni meter. Dočim jih imajo prve do 1.000.000, jih imajo druge k večjemu 10 do 40.000 na 1 m². V Šušteru se izdelujejo preproge posebno karakterističnih vzorcih v rdeče-zeleni ali beli barvi. Perzijske preproge so se najprej izdelovale v Kurdistanu. Najbolj znane so preproge serdžade v izmeri 1.20 do 1.80 m. Te preproge so mehke, elastične in tanke. Vsled tega so tudi poceni. Izdelujejo pa se tudi večje preproge, in sicer od 2—2.5 m širine in 3—4 m dolžine.

(Dalje sledi.)

Trgovelski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

Trgovina

Trgovina v Macedoniji. Pretekli ponedeljek je bivši artiljerijski kapetan g. Kovač predaval na Ljudski univerzi v Mariboru o Macedoniji, kjer je bival sam več časa po svetovni vojni. V teku svojega zanimivega predavanja je omenil tudi nekaj o trgovini, kar hočem tu v kratkem ponoviti: Mesto Skoplje, tako je poudarjal predavatelj, je središče cele Macedonije. Blago prihaja iz Soluna ter se zлага v velikih trgovskih skladiščih. Skoraj vsaka večja tvrdka poseduje svoje skladišče poleg železnice, od koder se blago prevažna na vozovih, prenaša na konjih in oslih kar v karavanah po celi Macedoniji. Trgovina se je v tej kratki dobi tako razvila, da si more danes vsakdo v Skoplju nabaviti najnovejši pariško modo. Ženske obleke so najnovejšega kroja, čevlji ravno tako; ženski šimi, globoko na ušesa potegnjeni klobuki — pa ne poedine — temveč od male deklice 1. razreda do visoke ali stare gospe — vse vse je v

zlobukih in rokevicah. Skopje in Macedonija sploh prideluje v veliki količini mak in opium, pa tudi drugo blago, ki se pred vojsko ni pridelovalo.

Reška trgovska obrtniška zbornica je na eni zadnjih sej sklenila, da stopi v direktno sliki z jugoslovanskimi poljedelskimi krogi, s katerimi hoče navezati najboljše prijateljske odnose. Reški trgovski krogi so mnenja, da so dani vsi predpogoji, da se Reko ustroji za tranzitno lukso za blago iz Jugoslavije v Italijo ter obratno.

Trgovinska pogodba med Holandsko in Nemčijo podaljšana. — Trgovinska pogodba med Holandsko in Nemčijo, ki je imela izteči letos prvega aprila, je bila podaljšana za nadaljnih tri leta.

Prodaja stoja za električne svetiljke. Glavna carinarnica v Ljubljani bo prodala dne 21. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v svojem magacinu »A« 19 stoja za električne namizne svetiljke.

Industrija.

Fuzija vojvodinskih industrijskih podvezov. V Subotici se je vršil dne 11. marca t. l. sestanek vojvodinskih industrijev, na katerem se je sklenilo, da se vsi vojvodinski podsavezi industrijev fuzionirajo v eno samo združenje s sedežem v Novem Sadu. Podjetja, organizirana v tem združenju, predstavljajo kapital v znesku 4,5 milijard dinarjev.

Popuščenje industrijske krize v Českoslovaški. — Tekstilna industrija na Moravskem je sedaj že tako zaposlena, da mora delati celo preko normalnega časa. Z obratovanjem so zopet začele tovarne, ki že nekaj let niso obratovale. Enako ugodna je situacija tudi v mnogih drugih industrijah ter je število nezaposlenih znatno manjše.

Stinnes in ruski petroleji. Stinnes je sklenil z rusko petrolejsko družbo pogodbo, po kateri ima on sam pravico razprodaje ruskega petroleja in izdelkov v Nemčiji, na Češkem in v Skandinaviji.

Denarstvo.

Informacijski tečaji.

Država	Vrsta denarja	Zlata pariteta v Din	Današnja valuta v dinarjih	
			od	do
Avstrija	krona	1 0501	0 1105	0 1139
Belgija	frank	1 —	2 5242	2 5275
Bulgarija	lev	1 —	0 5595	0 5645
Českoslov.	krona	1 0501	2 2930	2 2964
Danska	krona	1 3888	12 4218	12 4268
Estonska	marka	1 —	0 2177	0 2278
Francija	frank	1 —	2 5677	2 9044
Finska	marka	1 —	1 9731	2 0056
Nemčija	marka	1 2346	—	—
Grška	drahma	1 —	1 1496	1 2629
Angleška	sterling	25 2515	339 0200	339 1875
Jugoslavija	dinar	1 —	0 9664	0 9698
Letonija	rubel	1 —	0 2680	0 2747
Litvanija	litas	—	—	—
Norveška	krona	1 3888	10 7082	10 7116
Olinda	florino	2 0832	29 2400	29 5800
Portugalsk.	skudo	5 5959	2 5282	2 5349
Poljska	marka	1 2346	0 0804	0 0945
Rumunija	lej	1 —	0 4053	0 4087
Rusija	červonec	26 66	385 2500	498 6000
Španija	peseta	1 —	9 6044	9 6748
Švica	frank	1 —	13 6077	13 6093
Turčija	piaster	0 227	0 4020	0 4070
Ogrska	krona	1 0501	0 0033	0 0167
Argentinijska	pesos	5 —	60 97	61 30
Bolivija	bolivijan	2 0277	24 95	25 62
Brazilijska	milreis	1 68	9 38	9 72
Kanada	dolar	5 1827	76 68	77 01
Čile	pesos	1 8916	7 87	8 20
Kolumbijska	pesos	5 0443	77 18	77 22
Kostarika	kolon	2 4065	18 59	18 92
Ekvator	sukr	2 5221	18 92	19 26
Guatemala	pesos	0 2796	1 172	1 206
Meksika	dolar	2 5831	40 03	40 53
Nikaragua	kordoba	5 1827	70 51	70 85
Peru	lira per.	5 2215	315 23	315 57
S. Salvatore	kolon	2 5913	38 69	39 19
Zdr. države	dolar	5 5395	79 32	79 46
Venezuela	beliver	1 —	14 98	15 24
China	tel	—	55 94	56 28
Hong Hong	dolar	—	39 53	40 03
Japonska	jen	2 5832	34 84	35 18
Indokina	piaster	5 40	3 99	38 86
Indija angl.	rapia	2 50	23 28	23 61
Manilla	filipin	2 5913	39 02	39 36
Singapor	dolar	—	39 19	39 70
Egipt	lira	25 1566	347 73	348 23

Izvoz in uvoz.

Naš izvoz. Sorazmerje izvoza v letu 1923. napram izvozu v letu 1922. nam kažejo sledeče številke:

	Ton	Dinarjev
leta 1922.	2,213.881	3.691,166.163
leta 1923.	3,025.914	8.048,843.930
Izvoz se je zvišal za 812.033 (36,67%) ton, odnosno 4.357,677.767 (118,05%) dinarjev. Razvoj našega izvoza od preračuna nam nudi sledečo sliko:		
	Ton	Dinarjev
leta 1919.	282.679	686,845.040
leta 1920.	915,186	1.320.606.055
leta 1921.	1,583.658	2.460,737.562
leta 1922.	2,213.881	3.691,166.163
leta 1923.	3,025.914	8.048,843.930

Prost izvoz živine in moke iz Madžarske. Dne 15. t. m. je madžarska vlada dovolila prost izvoz živine in moke. Pri izvozu se imajo plačati samo neznatne izvozne pristojbine.

Izvoz poljedelskih pridelkov iz Poljske. Gospodarska komisija senata je zahtevala od vlade, da dovoli izvoz odvisnih poljedelskih pridelkov in da omeji izvozne carine na pšenico. V sprejeti resoluciji se zahteva od vlade, da prekliče vse naredbe, katere ovirajo izvoz poljedelskih pridelkov.

**PRAVI ZAKLAD
VSAKEGA**

gospodinjstva je dobro milo, zato
zahtevajte povsod **edino le**
MILO „GAZELA“

Razno.

Zunanji minister dr. Ninčič in sporazum z Italijo. Pri proračunski debati v seji narodne skupščine dne 17. t. m. je zunanji minister dr. Ninčič govoril med drugimi tudi o sporazumu z Italijo in je v glavnih črtah pojasnil temeljna načela v Rimu sklenjenega pakta o prijateljstvu in iskrenem sodelovanju. Minister je ugotovil, da je v vsem svelu našel globok odmev in pažnjo pakta prijateljstva in srčnega sodelovanja, kateri pakt bo omogočil mirni razvoj obeh sosednih držav. Lansko leto na skupščini Društva narodov v Ženevi je nastalo veliko vznemirjenje, da lahko nastane radi Reke resen konflikt. Vladi obeh držav sta sedaj odstranile vse ovire in pakt je dvignil ugled obeh držav. Pakt prijateljstva vsebuje iskreno željo obeh držav, da se mirno razvijajo medsebojni odnosi na temelju prijateljstva in medsebojnega zaupanja. Sklenjeni pakt je važen faktor za ohranitev miru v Evropi. Pravočasno o paktu obveščeni naši zavezniki so nam izrazili svoje zadovoljstvo in veselje. Beneš in Duca sta brez pridržka soglašala na sestanek Male antante, da naš pakt prijateljstva dviga ugled vseh držav Male antante in je koristen vsem narodom naše države. V Franciji so z zadovoljstvom in jasno izrazili veliki značaj tega pakta. Pakt je bil ravnotako z veseljem in odobravanjem sprejet v Angliji, Ameriki in v drugih državah.

Avstrijsko gospodarstvo se boljša. — Po podatkih prvih mesecev tekočega finančnega leta se ugotavlja brezdvomno izboljšanje v avstrijskih državnih finančnih, dasi ne še v predvidenih merah. V preteklem januarju je znašala razlika med dohodki in izdatki 79 milijard kron primanjkljaja, ki je v februarju padel na 50 milijard. Tobak in carine so prinesle v januarju 360 milijard napram 308 milijardam meseca decembra preteklega leta. Na drugi strani je pa število brezposelnih naraslo v prvih dveh mesecih tekočega leta od 95.000 na 119.000.

Ugodnosti italijansko-ruske pogodbe. Dr. Jurenev, novi ruski poslanik v Rimu, je podal včeraj novinarjem zanimive izjave. »Zelo me veseli — je rekel — »ker sem bil imenovan za poslanika Zveze sovjetskih in socialističnih republik v Italiji, ki jo vežejo na Rusijo čuvstva stare simpatije, obstoječe med obema narodoma. Nova pogodba pomeni brezdvomno začetek nove dobe v odnosih med Italijo in državo, ki jo zastopam. Pogodba nudi posebne ugodnosti za italijansko gospodarstvo in industrijo; za trgovsko mornarico Italije in posebno za njene izseljence. Treba je pa pri tem poudariti, da ne pomeni ratifikacija pogodbe nič drugega, nego začetek dolgega dela, resnega in napornega, ki se mora izvršiti v prid razvoju obeh držav. Vseli me tudi, da morem ponovno ugotoviti,

da je italijanska vlada pravilno ocenila pomen italijanskoruskega zblizanja s tem, da je takoj po podpisu pogodbe imenovala za poslanika v Moskvi conte Manzoni ter izjavila, da bi rada imela v Rimu ruskega poslanika. Včeraj sem obiskal ministrskega predsednika Mussolinija, ki me je sprejel kar najpripravljen. Mogel sem tu v svoje popolno zadovoljenje ugotoviti, da pripisuje ministrski predsednik razvoju prijateljskih odnosov med Italijo in Rusijo tisti pomen, ki ga ti odnosi v resnici imajo. Prepričan sem, da se v tem strinja z Mussolinijem tudi javno mnenje Italije in ves italijanski tisk, med katerega zastopniki ima prebivalstvo Rusije dosti iskrenih prijateljev.

Nova tiskarna v Mariboru. Pred kratkim je bila otvorjena v Mariboru, na Koroški cesti šte. 39, nova tiskarna »Ažbe«, ki že prav pridno dela. Ta tiskarna je povsem nepolitično in trgovsko podjetje, ki izvršuje vsa trgovska dela, kakor tudi trgovsko-umetniško reklamo ter razglednice v eno- in večbarvnem tisku. — Maribor raste in vsled tega tudi ta tiskarna ne bo odveč in upati je, da se bo kmalu uvidelo, da je bila nova tiskarna potrebna in da jej bo bodočnost zagotovljena.

Bučno olje. Kdor si hoče kaj zaslužiti, naj lušči bučnice in naj jih pošlje v tovarno za bučno olje Alberta Stigerja v Slovensko Bistrico. Ta tovarna mu bo dala za 4 litre izluščenih bučnic en liter bučnega olja »kronske znamke« in 10% prge.

Osnutki za plakat Ljubljanskega velesejma. V sredo, dne 13. t. m. se je vršila seja predsedstva glavnega odbora in upravnega sveta velesejma, katere so se udeležili tudi gg. Dr. Miljutin Zarnik, akad. slikar Ivan Vavpotič in akad. kipar Rihard Jakopič. Imenovani gospodje so tvorili jury pri ocenjevanju predloženih 31 plakatnih osnutkov. — I. nagrado se je dodelilo osnutku pod šifro »Vojvrade«, gospod Josip Beneš. — II. nagrado, gospod Trpin. — III. nagrado šifri »Naše«, gospod prof. Saša Šantel. — Nadalje so bile določene tri priznanice in sicer za osnutek »Tovore«, prof. Saša Šantel, osnutek »Gogo«, Bogumil Gorazd in mali osnutek na kartonu, geslo »Rudeče + modro = črno«, ime nepoznano.

BUDDHA

**AKO PIJEŠ „BUDDHA“ ČAJ
VŽIVAJŠ SE NA ZEMLJI RAJ**

TRADE MARK

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Pšenica: baška, 79—80 kg, 2%, 4 vagoni 332,5; banalska, duplikat kasa, pariteta Zenta, 1 vagon 332,5. Ječmen: 67 kg, duplikat kasa, 1 vagon 300; banalski, jari, 67 kg, 1 vagon 330. Turščica: baška, duplikat kasa, 21 vagonov 245 do 260; baška, 5 vagonov 256. Moka: »6«, 7 vagonov 315—332,5. Grahonica: duplikat kasa, 1 vagon 300. Tendencia slaba.

Mariborski svinjski sejem (14. t. m.) Dogon 191 svinj in 2 kozi. Cene: prasci, 5—6 tednov stari, komad 225—250 Din, 7—9 tednov stari, komad 275—325 Din, 4—4 mesece stari, komad 500—650 Din, 5—7 mesecev stari, komad 1000—1125 Din, 1 leto stari, komad 1750—1850 Din. 1 kg žive teže 17,50—21,25 Din, mrle teže 25—27,50 Din. Koze 175—205 Din komad. Ponudba velika. Prodalo se je pa le 70 komadov.

Cena perutnini v Zagrebu. Dne 14. marca t. l. Kokoši 67,5 do 150 dinarjev par, purani od 150 do 187 dinarjev komad, gosi 150 do 225 Din komad, zaklani piščanci 50 do 70 Din komad, gosi kg 40 do 42,5 dinarjev, gosje salo kg 70 dinarjev, gosja mast kg 80 Din, suho gosje meso kg 100 Din, gosji ocvirki kg 100 Din, gosja jetra po velikosti in kakovosti 50 do 150 dinarjev.

Cena za jajca. Zagreb 14. marca t. l. Produkcija narašča vendar so ostale cene še neizpremenjene, povprečno 1.10 dinarjev za sveže blago. Izvoz ni velik, kot večji kupec se pojavlja samo Nemčija.

Sladkor. Pretekli teden se stanje na svetovnih tržiščih ni znatno spremenilo.

Tendencia je bila mirna. Razpoložljive zaloge so povsod minimalne. Kljub temu pa se zalagajo trgovci samo sproti. Angleži vedo, da bo lepega dne oživetorjen promet na Labi in da bo potem sladkor, ki je sedaj zadržan, nadaljeval svojo pot. Veliko tega sladkorja je še v spekulativnih rokah in trgovci domnevajo, da bo potem izšel pritisk od druge roke. Vsekakor bo trpela plovba spočetka na pomanjkanju ladijskega prostora, ker se na zgornji Labi ne nahaja nič praznih ladij in se morajo te šele iz Hamburga dovesti, kar pa se bo zgodilo šele, ko bo led stajal. Vsled tega bodo dobave sladkorja, ki je zadržan v Hamburgu, spočetka počasne in bo angleški konzum sladkor hitro porabil. Znižanje reparacijske takse na nemško blago v Angliji od 26 na 5% je vzbudilo precejšnje presenečenje. Izreka se splošno mnenje, da 5% taksa ni več ovira za uvoz nemškega sladkorja na Angleško. Nemška vlada pa je dovolila izvoz le pod pogojem, da bodo zadevni industriji v slučaju potrebnega uvoza tujega sladkorja tega prodajali po določenih cenah. Prepričanje, da se bo površina, obdelana s sladkorno peso, v letošnjem letu znatno povečala, je vedno splošnejše in se že resno pretresa. Smatra se, da se bo sladkorna produkcija zvišala za 750.000—1.000.000 ton. S 450.000 tonami, ki jih dobi Anglija iz svojih kolonij, bi bil primanjkljaj Evrope krit in bi ne bila Evropa več primorana dobaviti sladkor iz Kube, Južne Amerike in Jave. Če se to uresniči, bi cene vsekakor padle in konzum bi se povečal. Poraba sladkorja odvisi tudi od višine državnih doliad, ki zelo zmanjšujejo konzum.

Tržišče kož. (Zagreb.) — Na tržišču surovih kož vlada popolna lišina. Tovarnarji se združujejo od nakupovanja ter bi kupovali kože po novih znižanih cenah, ker se vsled nizkega tečaja tujih valut laška in prekomorska roba ceneje dobi. Za lahke goveje kože se ponuja 17, za srednje 19, a za težke 20 Din. Promet s telečjimi kožami je živahnejši. Cena tem je 35 Din. Zaloga ovčjih kož, jagnjelin, kozin in kož jarccev so izčrpane. — Na tržišču izdelanih kož je promet jako slab in to vsled tega, ker je sezona za zimske nabavke prošla, a za poletne nabavke še ni čas. Pričakuje se v najkrajšem času oživiljenje prometa. — Cene smrekovemu lubju so padle na 100 Din pri 100 kg, ker je robe še zelo veliko na zalogah.

Tržišče z umetnimi gnojili (13. t. m.). Cene se v glavnem niso mnogo spremenile. Tržišče je stalno živahno. Notirajo povprečno: apneni dušik 320—330 dinarjev, 12—15 odstotni kajnit 70—75 dinarjev, 17—18 odstotna Thomasova žlindra 160—180 Din, 10 odstotna kalijeva sol, 160—165 Din, 16 odstotni superfosfat 130—140 Din za 100 kg.

Kovinski trg v začetku februarja. Ker je na Angleškem železniški štrajf končan, se je tudi kovinska industrija oddahnila. Pa spet grozijo z novim štrajkom. To za nobeno industrijo ni dobro, in najsibo tudi tako popolna kakor je angleška. Kupčija s surovim železom se le počasi razvija, ker so cene na kontinentu za konsumente preveč vabljive. Francosko surovo žele-

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špeterijsko blago

raznovrstno žganje,

moko

in deže ne pridelke,

raznovrstno

rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

zo je na primer pri toni za deset šterlingov in pol cenejši, kakor angleško; to se pa že pozna, je skoraj 200 dinarjev samo na eno tono. Konsumenti so prepričani, da bodo šle tudi na Angleškem cene nazaj. — Razmere na evropskem kontinentu so še zmeraj neugodne, eksport je čimdalje bolj težavnejši. Francija čuti belgijsko in luksemburško konkurenco in to tudi prizna. Notranji trg je oprezen, ker koleba frank enkrat gor, drugič dol. Veliko kupujejo na Luksemburškem. V tujino prodajajo po vsaki ceni, da si le ohranijo trg; videli smo to pri Angliji. Isto nesigurnost kakor Francija kaže tudi Belgija. Naročevali sta le Anglija in Japonska, ta posebno jekleno blago. Konkurenca Luksemburške se povsod pozna; Luksemburška je producirala lani 1.406.666 ton surovega železa in 1 milijon 197.739 ton jekla; leta 1922 pa 1 milijon 685.700 oziroma 1.394.103 tone; Luksemburžani so začeli računati v funtih, za njimi tudi Francozi in deloma

Belgija. — O Italiji so poročila v zadnjem času neugodna. Veliko naročil za armado in mornarico je dobila Italija od Španske. — Rusija je v gospodarskem letu 1922/1923 izvozila 4.300.000 pudov kovin. Pud je 16 kg. — Na Nemškem so se cene v splošnem stabilizirale. Eksporti se vršijo na podlagi svetovno-tržnih cen. Nemška poročila pravi, da inozemstvo pridno naroča. Je razumljivo. Samo če pogledamo Pullmanove vagona za Chile v zadnji številki tednika Voss, se nam mora nemški fabrikat dopasti. Češka kovinska industrija beleži z veseljem vest, da je naročila vlada 2285 vagonov; Čehi gradijo namreč veliko novih prog. Tudi poljedelskih strojev so v zadnjem času precej naročili. Eksport ni dober, negotovost na evropskih trgih je prevelika. — Na bakrenem trgu so mislili, da se bo poznala neka sprtija med glavnimi ameriški proizvajalci bakra. Pa se ne pozna. Leta 1913. je notiral baker 17.50, 1914 je bil

najvišji kurz januarja, s 14.89. Najvišji sploh je bil pa v prvih poveljnih letih, leta 1919 na primer 23. Potem je šel nazaj; marca 1923 17.50, oktobra 12.75, sedaj ca. 12.60.

Dobava, prodaja.

Prodaja vreč. Intendantsko slagališče Vardarske divizijske oblasti v Skoplju bo prodalo dne 2. aprila t. l. na javni ustmeni licitaciji večjo količino vreč iz jute in papirja.

Dobava čolnov. Pri odelenju za mornarico z Zemunu se bo vršila dne 3. aprila t. l. ofertalna licitacija glede dobave 12 čolnov za potrebo rečne flotilje v Novem Sadu.

Dobava raznih strojev na električni pogon. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 2. aprila t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznih strojev na električni pogon.

Dobava raznih barv. — Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 1. aprila t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznih barv.

Dobava mesa. Dne 20. marca t. l. se bo sklenila pri intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, dne 21. marca pri komandi vojnega okruha v Mariboru, dne 22. marca t. l. pri komandi vojnega okruha v Celju, dne 24. marca t. l. pri komandi mesta v Ptuj in dne 26. marca t. l. pri komandi mesta v Dravogradu direktna pogodba za dobavo mesa za posamezne garnizije.

Dobava desk za zaboje. — Pri upravi državnih monopolov se bo vršila dne 31. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 45.000 desk in 8000 lat za zaboje.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Ne razbijajte si glave!

ter ako potrebujete dober in pripraven pisalni stroj kupite samo „**UNDERWOOD**“
Skladišče: Zagreb, Mesnička ulica št. 1

Velika zaloga vsega
elektrotehničnega materiala
motorjev, svetilnih teles, gradnje
elektrarn, inštalacije
elektrotehnično podjetje
LEOPOLD TRATNIK
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 25.
Na debelo! Na drobno!

TISKARNA „MERKUR“
TRG.-IND. D. D. TELEFON 552
LJUBLJANA
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13
Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, letake,
pravila, vizitke, trgovske in uradne tiskovine itd.
LASTNA KNJIGOVEZNICA

NA VELIKO!
Priporočamo: galanterijo,
nogavice, potrebščine za
čevljarje, sedlarje, rinčice,
podloge (belgier), potreb-
ščine za krojače in šivilje,
gumbe, sukanee, vezanino,
svilo, tehtnice decimalne
in balančne najceneje pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Stroški pri vporabi bencina
Vozi brez bencina!
Adaptiraj tvoj avto, traktor ali stabilni motor z patent.
„Hag-Generatorjem.“
Prospekt in reference daje
Jugo-Hag
LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 24
Telefon št. 560
Stroški pri vporabi oglja

Oglašajte v Trgovskem listu!

JADRANSKA BANKA

D. D. BEOGRAD

Delniška glavnica: Din 60.000.000. Rezerve: Din 32.515.000
CENTRALA (ZAČASNO) LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Beograd	Dubrovnik	Korčula	Maribor	Split
Bled	Ercegnovi	Kotor	Metković	Šibenik
Cavtat	Jelsa	Kranj	Prevalje	Zagreb
Celje	Jesenice	Ljubljana	Sarajevo	---

Brzjavni naslov: Jadranska — Amerikanski oddelek — Poštni urad

INOZEMSKA ZASTOPSTVA:

ITALIJA: Banca Adriatica, Trst, Opafija, Zader. — AVSTRIJA: Adriatische Bank, Wien. — JUŽNA AMERIKA: Banco Yagoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Porvenir, Puerto Natales.

AFILACIJA: Frank Sakser State Bank, 82 Corlandt St., New York City.

Banka ima prvovrstne zveze v vseh glavnih mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.